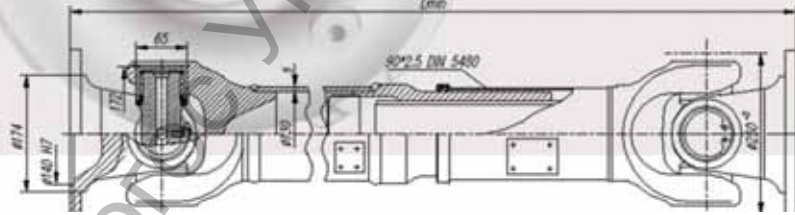

ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МЕХАНІКИ І МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА

СОКОЛОВ Володимир Ілліч

Декан факультету
Доктор технічних наук,
професор

Соколов Володимир Ілліч народився у 1962 р. у с. Ольховому Станічно-Луганського району Луганської області. Навчався в середній школі № 2 м. Луганська. У 1979 р. вступив до Ворошиловградського машинобудівного інституту, а в 1984 р. закінчив його з відзнакою за спеціальністю «Гідравлічні машини та засоби гідропневмоавтоматики» та одержав кваліфікацію інженер-механіка.

Після закінчення інституту і після проходження служби у лавах Радянської армії працював інженером-конструктором на Луганському верстатобудівному заводі ім. Леніна у відділі головного конструктора та займався проектуванням автоматичних приводів металорізальних верстатів.

У 1986 р. переведений на роботу до Луганського машинобудівного інституту на посаду інженера кафедри гідравліки та гідромашин. З 1987 по 1990 рр. навчався в аспірантурі інституту (науковий керівник — кандидат технічних наук, доцент М. В. Славотинський). У 1991 р. захистив кандидатську дисертацію, присвячену розробці прецизійних приводів спеціального технологічного обладнання з програмним управлінням у Московському державному технічному університеті ім. М. Е. Баумана. З 1990 р. працює асистентом, потім — старшим викладачем, доцентом кафедри гідрогазодинаміки.

У 1998 р. вступив у докторантуру Східноукраїнського національного університету, де підготував дисертацію про безпеку енергоблоків атомних електричних станцій (науковий консультант — доктор технічних наук, професор О. Л. Голубенко). У 2001 р. достроково захистив докторську дисертацію в Донбаській національній академії будівництва й архітектури і відтоді займає посади професора, начальника департаменту інформаційного забезпечення науково-освітньої діяльності та вченого секретаря університету.

У 2002 р. був переведений на роботу до Луганської обласної державної адміністрації, де працював начальником відділу науки.

З 1 вересня 2005 р. обраний деканом механічного факультету університету, а у 2009 р. також призначений завідувачем кафедри металорізальних верстатів та інструментів.

Автор 200 наукових і навчально-методичних праць, зокрема 14 монографій, 20 навчальних посібників із грифом Міністерства освіти і науки України, 50 авторських свідоцтв та патентів і майже 100 статей у наукових виданнях. Підготував трьох кандидатів та доктора технічних наук.

До складу факультету входять кафедри: технології машинобудування, металорізальних верстатів та інструментів, прикладного матеріалознавства, промислового та художнього литва, обробки металів тиском і зварювання, легкої і харчової промисловості, обладнання електронної промисловості, машинознавства, нарисної геометрії та графіки. Напрями підготовки: «Інженерна механіка», «Машинобудування», «Зварювання», «Ливарне виробництво», «Інженерне матеріалознавство», «Технологія виробів легкої промисловості». На факультеті працюють 20 докторів та 80 кандидатів наук.

Докторантура й аспірантура за спеціальностями: 05.02.02 — Машинознавство; 01.02.04 — Механіка деформівного твердого тіла; 05.03.01 — Процеси механічної обробки, верстати та інструменти; 05.03.05 — Процеси та машини обробки тиском; 05.02.08 — Технологія машинобудування; 05.16.04 — Ливарне виробництво; 05.02.01 — Матеріалознавство; 05.16.06 — Порошкова металургія та композиційні матеріали; 05.27.06 — Технологія, обладнання та виробництво електронної техніки. Функціонують спеціалізовані вчені ради за спеціальностями: 05.03.05 — Процеси та машини обробки тиском; 05.02.02 — Машинознавство, 05.26.01 — Охорона праці.

Факультет прикладної механіки і матеріалознавства, який було створено ще в 1920 р., став колискою колишнього Ворошиловградського машинобудівного інституту, згодом реорганізованого у Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. У ті часи студентам загальноосвітніх технічних курсів присвоювали звання майстра, а після закінчення четвертого року навчання, на якому вивчали спеціальний курс, — інженера вузької спеціальності зі спеціалізацією «Металургійні верстати та холодна обробка металів».

Перша назва факультету — «Механічний». Протягом 1947–1956 рр. у структурі навчального закладу було апробовано лише два факультети: «Механічний» та «Гарячої обробки». Керував ними безпосередньо ректор. Кафедр не лише на факультеті, а й в університеті не було, методичне керівництво здійснювали дев'ять навчально-методичних секцій. Секцією спеціальних дисциплін технологічного профілю керував І. Т. Єнакієв. Згодом, у наступному 1956–1957 навчальному році, на громадських засадах було створено сім кафедр, а наприкінці 1957 р. Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти СРСР затвердило перші шість кафедр.

У 1963 р. у результаті розділення механічного факультету з'явилися два нові підрозділи вузу — механіко-технологічний та факультет автоматизації виробничих процесів. До складу механіко-технологічного факультету входили кафедри: «Технологія машинобудування» (виконував обов'язки завідувача кафедри кандидат технічних наук, доцент

І. М. Карташов), «Металорізальні верстати та інструменти» (завідувач кафедри — кандидат технічних наук, доцент М. І. Могильний), «Графіка» (старший викладач В. А. Мельник), «Вища математика» (кандидат технічних наук, доцент А. Л. Корощенко), «Охорона праці» (кандидат технічних наук, доцент В. В. Севриков), «Економіка» (кандидат технічних наук, доцент В. М. Нікулін).

Першим деканом механіко-технологічного факультету став кандидат технічних наук, доцент А. Л. Корощенко. Він розпочав свою роботу зі створення матеріально-технічної бази кафедр, формування педагогічного колективу та досяг у цьому чималих успіхів. Керівники промислових підприємств міста Луганська та області, до яких він звернувся по допомогу, охоче відгукнулися на прохання декана, і факультет став поповнюватися обладнанням. На кафедрі металорізальних верстатів та інструментів невдовзі було створено механічні майстерні, організовано лабораторії обробки металів. Найвагоміший внесок у створення матеріально-технічної бази факультету зробили колективи кафедр «Технологія машинобудування», «Металорізальні верстати та інструменти».

Позаяк власних педагогічних кадрів не вистачало, запрошували кваліфікованих спеціалістів із промислових підприємств та інших вищих навчальних закладів. Саме в той час із заводів Луганська та області прийшли працювати в інститут І. М. Карташов, М. І. Капцев, М. Ю. Шайнський, С. І. Стоянченко, З. І. Комісарова, В. Ф. Осипенко, П. П. Аулов, Б. Л. Рябошапка та інші, хто взяв на себе основну частину навчального навантаження. Зміцнювалася й аспірантура. Серед перших аспірантів були І. М. Ретивцев, О. Г. Ігнатенко, Ю. М. Сурнін, В. О. Власов та ін.

Упродовж 1968–1971 рр. факультет очолював кандидат технічних наук, доцент М. І. Капцев, а згодом деканом став кандидат технічних наук доцент

У машинному залі кафедри металорізальних верстатів та інструментів

В. В. Севриков, який вважав своїм основним завданням підвищення виконавчої дисципліни в колективі та посилення політико-виховної роботи серед студентів.

Початок розквіту факультету припадає на період, коли з 1973 р., його очолила кандидат технічних наук, доцент З. І. Комісарова. У цей час розробляється багато методичних вказівок, активно працюють науково-методичні та педагогіко-психологічні семінари, збільшується кількість відкритих лекцій. У результаті, на факультеті зростає кількість викладачів зі ступенями та званнями: на початок 1975 р. тут працювали 21 кандидат наук та один доктор технічних наук. Надходить обчислювальна техніка, починає працювати нова кафедра прикладної математики, яку очолив доктор технічних наук, професор Ернест Рафалес-Ламарка. Саме тут пізніше було запроваджено автоматизовані системи у вищій школі.

У 1975 р. деканом факультету призначили кандидата технічних наук, доцента Н. П. Гнедова. У цей рік на факультеті різко збільшилася кількість студентів. Так за двома спеціальностями на денному відділенні навчалось понад 800 осіб і близько 400 — на вечірньому та заочному відділеннях. Збільшився також штат викладачів та допоміжного складу.

У 1978 р. деканом факультету було обрано кандидата технічних наук, доцента О. Г. Ігнатенка. У лютому цього року розпочалося будівництво навчального корпусу № 4, в якому мали розташовуватися кафедри і деканат факультету. О. Г. Ігнатенко очолив штаб цього будмайданчика, до роботи залучили студентський будівельний загін «Механік». Наставниками загону були старший викладач кафедри металорізальних верстатів та інструментів А. П. Конський та інженер кафедри технології машинобудування А. Г. Макухін (зараз — заступник декана факультету). Вміло організована робота та інтенсивна праця студентів дали змогу здати навчальний корпус в експлуатацію 31 грудня 1979 року.

За роки управління факультетом О. Г. Ігнатенка з'являються перші комп'ютерні класи, розширюється перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців. Студенти отримують можливість проходити практику в Європі. Факультетом

на чолі з деканом багато зроблено для будівництва приміщення університетської бібліотеки.

У 1988 р. вперше на факультеті захистили докторські дисертації М. І. Могильний і Є. У. Зарубицький, а трохи пізніше — В. П. Шишов і В. О. Вітренко. У 1991 р. при факультеті відкрито спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських, а з 2001 р. — докторських дисертацій за спеціальністю 05.03.05 — «Процеси та машини обробки тиском».

У 2005 р. на посаду декана факультету обрано доктора технічних наук, професора В. І. Соколова.

У 2009 р. механічний факультет було перейменовано. Остаточну назву факультету прикладної механіки і матеріалознавства закріплено наказом ректора від 28.08.2009 р. № 14. Згодом до складу факультету прикладної механіки і матеріалознавства входить 9 кафедр: машинознавство (завідувач кафедри — професор, доктор технічних наук П. Л. Носко); металорізальні верстати та інструменти (професор, доктор технічних наук В. І. Соколов); обробка металів тиском і зварювання (професор, доктор технічних наук Р. І. Рей); прикладне матеріалознавство (професор, доктор технічних наук Л. О. Рябичева); промислове та художнє литво (професор, доктор технічних наук Ю. І. Гутько); нарисна геометрія та графіка (професор, доктор технічних наук І. В. Малков); технологія машинобудування (професор, доктор технічних наук В. Л. Дзюба); обладнання електронної промисловості (професор, доктор технічних наук С. С. Єрошин); легка і харчова промисловість (доцент, кандидат технічних наук І. Г. Дейнека).

На факультеті здійснюється підготовка спеціалістів і магістрів за 15 спеціальностями (перелік-97): технологія машинобудування; обробка матеріалів за спецтехнологіями; металорізальні верстати та системи; інструментальне виробництво; обладнання ливарного виробництва; обладнання для обробки металів тиском; обладнання електронної промисловості; обладнання переробних і харчових виробництв; обладнання легкої промисловості та побутового обслуговування; технологія та устаткування зварювання; технологія і устаткування відновлення та підвищення зносостійкості машин і конструкцій; прикладне

Заступник декана А. Г. Макухін з учасницями ансамблю козацької пісні «Вольниця»

У лабораторії факультету

матеріалознавство; композиційні та порошкові матеріали, покриття; ливарне виробництво чорних та кольорових металів; швейні вироби; обладнання електронної промисловості. З 2007 р. здійснюється набір для підготовки бакалаврів за 6 напрямми (перелік-2006): інженерна механіка, машинобудування, зварювання, ливарне виробництво, інженерне матеріалознавство, технологія виготовлення виробів легкої промисловості.

Студенти факультету проходять переддипломну практику на підприємствах Європи, мають можливість продовжити освіту або здобути другу в європейських університетах за умови вивчення мови. Випускники факультету за свої фахом — універсали. Вони озброєні глибокими знаннями з механіки, здатні вирішувати математичні й економічні завдання, використовуючи нові комп'ютерні технології, виконують складні інженерні розрахунки, будують моделі, оптимізують процеси й конструкції. На факультеті працюють 20 докторів і 80 кандидатів наук.

У складі цього підрозділу університету — мультимедійна аудиторія, три комп'ютерні класи, комп'ютерний клуб з інженерним напрямком діяльності, навчальні та наукові лабораторії, парк сучасного устаткування, аспірантура, докторантура.

На факультеті діють команди КВК, спортивні секції, колектив авторської пісні, клуб аматорів поезії, клуб аматорів шахів та іноземних мов, ансамбль козацької пісні «Вольниця», науково-практичний гурток «Школа ресторанної справи», творчий центр «Студентський будинок моделей» та інші колективи.

Кафедра «Технологія машинобудування» створена як окремий підрозділ у 1957 р. згідно з наказом № 880 від 26.08.1957 р. Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР. За роки існування кафедри змінилися масштаби розвитку машинобудування, з'явилися нові матеріали та сучасні методи обробки. Важливою частиною нашої культури стали персональні комп'ютери. У сучасних умовах

традиційна інженерна освіта за фахом «Технологія машинобудування» потребує поглиблених спеціальних знань про сучасні системи проектування й управління. Тому студенти кафедри навчаються з 2000 року за фахом «Обробка матеріалів за спецтехнологіями» і з 2001 р. — за фахом «Технологія машинобудування» зі спеціалізацією «Комп'ютерні технології в машинобудуванні». Викладачі та аспіранти кафедри беруть участь у щорічних міжнародних науково-технічних конференціях. Основні наукові напрями: «Обробка матеріалів вільними абразивами», «Обробка матеріалів концентрованими потоками енергії». За свої наукові розробки співробітники кафедри отримали 250 авторських свідоцтв. За їх результатами опубліковано 560 наукових статей, 5 монографій і 25 дисертацій. Цим підтверджується пріоритет кафедри у відповідних наукових напрямках. За досягнення в навчальній, методичній та науковій діяльності її колектив неодноразово був серед призерів як із-поміж кафедр університету, так і серед кафедр інших ВНЗ.

З 2001 р. завідувачем кафедри є доктор технічних наук, професор В'ячеслав Леонідович Дзюба.

Кафедра «Металорізальні верстати та інструменти» організована у 1963 р. Її перший завідувач — кандидат технічних наук, доцент Микола Іванович Могильний. До складу кафедри увійшли: лабораторія металорізальних верстатів і кабінет із наочними посібниками з теорії різання металів, різального інструменту і металорізальних верстатів.

У 1964 р. кафедра випускає перших інженерів-механіків, які навчалися на денному відділенні, у 1965 році — на заочному й вечірньому відділеннях. За розвиток науково-дослідної роботи у 1967 році колектив кафедри відзначений дипломом ВДНГ СРСР.

На початку 70-х років на кафедрі прийшли висококваліфіковані спеціалісти-виробничники: кандидати технічних наук, доценти Є. У. Зарубицький, З. І. Комісарова, В. М. Кисельов, М. П. Гнедов,

С. І. Стоянченко. У 1971 р. кафедра розташувалася в двоповерховій споруді. Придбали сучасні верстати, прилади, пристосування та інструменти, що дало можливість створити нові лабораторії для налагодження повноцінного навчального процесу. Невдовзі з'явилися верстати з ЧПУ і перші ЕОМ. Саме на 1970-ті роки припадає початок розквіту науково-дослідної роботи на кафедрі.

Протягом 1975–1985 рр. кафедру очолював кандидат технічних наук, доцент В. М. Кисельов. У ці роки наукові досягнення кафедри набувають визнання та впроваджуються у виробництво. У 1983 р. за розробку нових моделей автоматизованих токарно-давильних верстатів інженер І. В. Кочетов нагороджений золотою медаллю ВДНГ СРСР, доцент М. І. Могильний — срібною медаллю, інженер Ю. Л. Фрегер та доцент В. М. Моїсєєв — бронзовими медалями. На ВДНГ демонструвався створений на кафедрі в лабораторії «Важкооброблювальні метали» верстат для термофрикційної обробки. Науковий керівник цієї розробки доцент Є. У. Зарубицький нагороджений срібною медаллю, а група інженерів і викладачів — бронзовими. Загалом же кафедра металорізальних верстатів та інструментів 8 разів брала участь у ВДНГ СРСР.

За результати науково-дослідних розробок викладачі та співробітники кафедри нагороджені 26 золотими, срібними та бронзовими медалями ВДНГ СРСР.

У ці роки викладачі кафедри разом зі студентами будували навчальні корпуси, їдальню, спортивний комплекс, бібліотеку. Талановитим організатором студентських будівельних загонів був старший викладач А. П. Конський, відзначений державними нагородами.

Упродовж 1985–1990 рр. кафедрою завідував кандидат технічних наук, доцент Г. Л. Хмеловський. Розробки кафедри, а саме верстати для токарно-давильної та термофрикційної обробки, з 1987 р. починають регулярно демонструватися на міжнародних виставках та ярмарках. Багато з них відзначено

грамотами та заохочувальними преміями. У 1988 році вперше на факультеті захистили докторські дисертації М. І. Могильний і Є. У. Зарубицький.

Протягом 1990–2000 рр. кафедру очолював доктор технічних наук, професор Є. У. Зарубицький. Він приділяв значну увагу науково-дослідній роботі студентської молоді й аспірантів, розвитку та вдосконаленню матеріальної бази кафедри, поліпшенню педагогічної майстерності викладачів. У цей час захищають дисертації викладачі кафедри В. А. Плехотник, Т. П. Костіна, О. С. Кроль, Л. Д. Мелконов, М. І. Покинтелиця, І. Г. Дейнека. За успіхи у педагогічній і науковій роботі доктору технічних наук, професору Є. У. Зарубицькому присвоєно звання «Почесний професор Східноукраїнського державного університету».

Упродовж 2000–2009 рр. кафедрою керував кандидат технічних наук, доцент М. І. Покинтелиця. Крім спеціальностей «Металорізальні верстати та системи» та «Інструментальне виробництво», за якими здійснювалася підготовка фахівців, у 2000 р. на кафедрі відкрили спеціальність «Обладнання переробних та харчових виробництв, а в 2001 р. — «Обладнання легкої промисловості та побутового обслуговування», що стало підґрунтям для створення на факультеті у 2002 р., нової кафедри — «Легка і харчова промисловість», яку очолила кандидат технічних наук, доцент кафедри металорізальних верстатів та інструментів І. Г. Дейнека.

У 2005 р. кафедра уклала угоду про науково-технічну співпрацю з Російським центром АПМ WinMachine — провідним розробником інтегрованих систем автоматизованого проектування (САПР) та запровадила комплексне використання САПР у навчальному процесі під час виконання курсових та дипломних проектів, проведення наукових досліджень. За редакцією кандидата технічних наук, доцента О. С. Кроля видано навчальні посібники з проектування металорізальних верстатів та систем із застосуванням програмного комплексу «WinMachine».

У 2009 р. на посаду завідувача кафедри призначили доктора технічних наук, професора Володимира Ілліча Соколова.

За роки свого існування кафедра підготувала понад 3000 інженерів, її випускники обіймають керівні посади на різних підприємствах і установах, працюють викладачами вузів і коледжів. Колектив кафедри опублікував понад 1000 наукових статей у різних журналах та наукових збірниках, видав 100 монографій і навчальних посібників із грифом МОН України, отримав близько 200 авторських свідоцтв і патентів. З року в рік студенти кафедри посідають призові місця на республіканських олімпіадах та в конкурсах студентських

Викладачі та студенти факультету на науково-практичній конференції

наукових робіт вузів України. Серед студентів кафедри — представники багатьох країн світу, зокрема Росії, Білорусі, Лівії, Іраку, Нігерії, Індії та ін.

Кафедра «Прикладне матеріалознавство» створена у 1962 р. Першим завідувачем її був Володимир Іванович Іванов, який перейшов працювати до вузу з посади головного металурга тепловозобудівного заводу імені Жовтневої революції.

Володимира Івановича знали як одного з найвидатніших спеціалістів у галузі технології металів і заводські металурги, і вчені-металурги, і металознавці. Враховуючи його численні наукові праці, досвід виробничої та викладацької діяльності, вища атестаційна комісія СРСР присвоїла йому вчений ступінь доцента.

Викладацький склад кафедри формувалася із кваліфікованих працівників тепловозобудівного заводу. З-поміж них: М. О. Мариновський — начальник ковальсько-пресового цеху, В. Е. Відішев — старший майстер сталеливарного цеху. Із центральної заводської лабораторії прийшли на роботу на кафедру досвідчені спеціалісти в галузі матеріалознавства Г. П. Масляникова, Г. П. Винниченко, Л. І. Карташова. За короткий час було організовано та облаштовано необхідним обладнанням металографічні та термічні лабораторії, лабораторію з технології металів з різноманітними діючими макетами.

Викладачів та співробітників кафедри залучали до науково-дослідної діяльності. Для роботи на конкурсній основі було обрано кандидатів технічних наук О. І. Рогова, О. І. Юдицького, які до цього працювали в Луганському науково-дослідному інституті УкрНДІ «Гідровугілля».

Упродовж 1970–1975 рр. кафедру очолював кандидат технічних наук, доцент Пилип Іванович Гречишкін, а наступні п'ять років — кандидат технічних наук, доцент Олександр Ісаєвич Юдицький.

У 1980 р. на посаду завідувача кафедри було обрано кандидата технічних наук, доцента Людмилу Іванівну Карташову. Кафедру поповнюють кандидати технічних наук, доценти О. Г. Черних, Ю. О. Харламов, В. І. Коротков. Із їх приходом на роботу значно поліпшилась якість навчального процесу, розширились наукові дослідження.

У 1989 р. наказом Міністерства освіти України кафедру «Матеріалознавство і технологія металів» визнано провідною у Ворошиловградському вузівському центрі, у зв'язку з чим її колектив під керівництвом Л. І. Карташової починає інтенсивно займатися методичною, науково-дослідною роботою за темою «Розробка і впровадження в навчальний процес нових форм і методів навчання за курсами матеріалознавства і технології металів». Написано два навчальних посібники для самостійної роботи студентів, у яких пов'язано навчальний матеріал із питаннями майбутньої професійної діяльності.

У 1999 р. на кафедрі відкрито новий напрямок підготовки спеціалістів — «Інженерне матеріалознавство» і здійснено перший набір студентів на спеціальність «Прикладне матеріалознавство», у 2001 році —

на спеціальність «Композиційні та порошкові матеріали, покриття».

У 1999 р. завідувачем кафедри обрали доктора технічних наук, професора Людмилу Олександрівну Рябичеву. На кафедрі створено лабораторії порошкових матеріалів, дослідження механічних і фізичних властивостей та науково-дослідну лабораторію «Випробування та дослідження матеріалів», яка займається дослідженнями структури та властивостей матеріалів і причин їх руйнування. Випускники кафедри працюють у Японії (кандидат технічних наук Ю. В. Орлова) та Німеччині (Т. Василенко, А. Яковина).

Наукові роботи здійснюються за напрямком «Створення нових матеріалів зі спеціальними властивостями та технологій виготовлення деталей із них». За результатами науково-дослідних робіт захищено сім кандидатських дисертацій із проблем технології виготовлення виробів із порошкових матеріалів зі спеціальними властивостями. Розвивається науковий напрямок з отримання матеріалів із відходів промисловості та наноматеріалів. Співробітниками кафедри одержали 25 патентів, опублікували понад 300 статей, розробили навчальні посібники «Інструментальні матеріали», «Виготовлення матеріалів із відходів промисловості», «Фізичні методи дослідження матеріалів», «Проектування цехів порошкової металургії».

Кафедра постійно працює з підприємствами. Відкриті її філіали на ХК «Луганськтепловоз» та ВАТ «Горизонт».

Нині навчальний процес здійснюють 6 викладачів кафедри, які мають учені ступені й звання: кандидати технічних наук, доценти А. Т. Циркін, В. М. Дубасов, О. П. Могильна, О. В. Шевченко, Ю. М. Нікітін, Д. А. Усатюк.

Кафедра «Обробка металів тиском і зварювання» створена на механічному факультеті 27 червня 2006 р. на базі кафедр «Обладнання для обробки металів тиском» (створена в 1965 р.) і «Зварювання» (створена в 1969 р.). Завідувач кафедри — доктор технічних наук, професор Роман Іванович Рей.

Кафедри «Обладнання для обробки металів тиском» та «Зварювання» мають спільну історію їх створення. Ще у червні 1969 р. зі складу кафедри «Обробка металів тиском» тодішнього металургійного факультету виділилася та стала функціонувати як самостійна одиниця кафедра «Машини та технологія зварювального виробництва». Відтоді ці дві кафедри розвивалися самостійно.

У 1961 р. провели перший набір студентів на вечірню форму навчання зі спеціальності «Машини і технологія обробки металів тиском», що й поклало початок створення кафедри «Обладнання для обробки металів тиском». Очолити кафедру запросили начальника ковальсько-пресового цеху Луганського тепловозобудівного заводу доцента Н. А. Мариновського, а з 1974 р. кафедрою завідує доцент Р. І. Рей.

У 1978 р. організовано першу в історії інституту галузеву науково-дослідну лабораторію «Економічні

профілі для тепловозобудування», а в 1987 р. — галузеву науково-дослідну лабораторію «Перспективні ковальсько-пресові машини» (науковий керівник — доцент Р. І. Рей). Після 1988 р. докторські дисертації захистили В. М. Ліщинський, В. І. Дорошко, Р. І. Рей, Л. О. Рябичева, Ю. І. Гутько.

Датою створення кафедри зварювання є червень 1969 р. Але перший набір студентів (25 осіб — на денне відділення і 25 — на вечірнє) на спеціальність «Обладнання та технологія зварювального виробництва» здійснено ще в 1965 р. У подальшому план набору збільшили вдвічі.

Першим завідувачем кафедри «Машини і технологія зварювального виробництва» був доцент Віктор Данилович Колесніков, який до приходу в Луганський машинобудівний інститут працював на Луганському тепловозобудівному заводі головним зварювальником.

У 1974 р. кафедру «Машини і технологія зварювального виробництва» очолив доцент Анатолій Іванович Гедрович. На цій посаді він працював до 1985 р., упродовж 1990—1996 і 2004—2006 рр.

З 1973 р. кафедра розпочала підготовку спеціалістів для закордонних країн. Підготовлено понад 140 спеціалістів для зарубіжних країн, із них — 3 кандидати технічних наук. Крім цього, в інших навчальних закладах закінчили аспірантуру і захистилися ще 3 випускники-іноземці нашої кафедри.

Кафедра обробки металів тиском і зварювання готує фахівців за очною та заочною формами навчання, за кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста та магістра та за напрямками підготовки: інженерна механіка, спеціальність «Обладнання для обробки металів тиском»; зварювання, спеціальність «Технологія та устаткування зварювання», спеціальність «Технологія і устаткування відновлення та підвищення зносостійкості машин і конструкцій».

При кафедрі функціонує аспірантура й докторантура. У 1991 р. було створено спеціалізовану вчену раду з правом проведення захисту кандидатських дисертацій. Наказом ВАК України № 282 від 09.06.2006 р. у СНУ ім. В. Даля створено спеціалізовану вчену раду Д 29.051.02 із правом проведення захисту докторських дисертацій за спеціальностями: 05.03.05 — Процеси та машини обробки тиском; 05.26.01 — Охорона праці. Раду очолює професор Р. І. Рей, учений секретар — професор Ю. І. Гутько. За цей час було захищено 3 докторських та 42 кандидатських дисертації.

Кафедра «Промислове та художнє литво». Історія розвитку цивілізації свідчить як про безперервне виникнення, так і про таке ж безперервне зниження попиту на багато видів професійної діяльності людства.

Однією із дуже суттєвих ознак будь-якої професії є її історична живучість, затребуваність на різних етапах розвитку науки і техніки. Із цього погляду одні професії можуть бути найновішими та найсучаснішими, але водночас такими, що швидко зникають. Інші, навпаки, є старими, класичними, але завжди

потрібними у повсякденній діяльності людини.

До останніх належить і професія ливарника. Будучи не лише старою, а навіть давньою, вона одночасно завжди залишається молодою, сучасною і потрібною людству.

Без продукції ливарного виробництва неможливо уявити собі розвиток як класичних галузей машинобудування, так і сучасної авіації, ракетобудування, атомної енергетики, військової техніки. У рамках цієї професії створено не один десяток художніх творів образотворчого мистецтва, якими пишається людство.

На урочистому засіданні з нагоди 50-річчя кафедри промислового та художнього литва

У контексті з вище сказаним видається цілком закономірною підготовка в місті Луганську інженерів ливарного профілю. Адже саме постановня нашого міста у 1795 р. є наслідком створення в Донецькому регіоні казенного ливарного заводу. Це зумовило появу професії ливарника, зокрема й інженерного рівня, а відповідно (в 1957 р.) й кафедри ливарного виробництва.

Разом із п'ятьма іншими кафедрами була створена та критична маса, що забезпечила появу самостійного вищого навчального закладу під назвою Луганський машинобудівний інститут.

Але підготовка інженерів ливарного профілю розпочалася в нашому місті значно — з 1920 р. у вечірньому робочому технікумі. Її тимчасово призупинили в роки війни, а згодом знову поновили у 1948 р. До 1957 року було випущено 60 інженерів за спеціальністю ливарного виробництва, а за період існування кафедри підготовлено близько 2000 спеціалістів.

Кафедра, яка в різні роки називалася «Машини і технологія ливарного виробництва», «Автоматизація ливарного виробництва», «Промислове та художнє литво», зробила гідний внесок у становлення та розвиток кадрового й наукового потенціалу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, його міжнародного співробітництва та підготовку кваліфікованих кадрів для багатьох країн світу.

Основні досягненнями кафедри на нинішньому етапі:

— підготовлено перший міжнародний підручник СНУ ім. В. Даля — Магдебурзький університет імені Отто-фон-Гюріке «Виробництво виливків» (автори О. Л. Голубенко, А. М. Голофаєв, Бер Рюдігер, Інгольф Бем, Ю. І. Гутько, М. Р. Рей), який МОН України ухвалило до видання з грифом «Затверджено Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів вищих навчальних закладів» (№ 1.4/18-Г-2696);

— розширилися зв'язки з міжнародного співробітництва між СНУ ім. В. Даля (кафедра «Промислове та художнє литво») та Магдебурзьким університетом імені Отто-фон-Гюріке (кафедра «Литво та ОМТ»). Проблематикою співпраці стали питання вдосконалення підготовки нашими університетами інженерних та науково-педагогічних кадрів, узгодження навчальних планів, підготовки спільних навчальних посібників, проведення спільних наукових досліджень колективами ливарних лабораторій обох вузів, їх оснащення сучасним обладнанням. Німецька сторона має великі можливості в цьому плані та згодна надавати допомогу. Нині силами обох колективів підготовлений пакет документів на проведення спільної науково-дослідної роботи в галузі ливарного металознавства, що рекомендована відповідними державними структурами Німеччини та України і перебуває на стадії узгодження;

— продовжено дію ліцензії, наданої ESI Group S. A. (Франція) щодо використання комп'ютерної програми ProCAST (вартість 65 тис. у. о. на рік). Програма використовується при спільних міжнародних наукових дослідженнях із ливарної технології (СНУ ім. В. Даля — Магдебурзький університет імені Отто-фон-Гюріке);

— досягнута домовленість між компанією «Berger Consult» (м. Штутгарт, Німеччина) та кафедрою щодо можливості співпраці в галузі проведення наукових досліджень електромагнітного литва, а також навчання співробітників компанії на кафедрі «Промислового та художнього литва» за напрямком «Ливарне виробництво чорних та кольорових металів»;

— у 2009 р. вперше у Західній Європі випускник нашого університету кафедри «Промислового та художнього литва» С. Сидоренко захистив кандидатську дисертацію в Магдебурзькому університеті імені Отто-фон-Гюріке. В наступному році планується захист дисертацій наших випускників О. Полянської та Н. Тучкової (наукові керівники — професори Р. Бер та Ю. І. Гутько).

Кафедра «Машинознавство» створена в 1996 р. До її складу увійшли дві найстаріші кафедри університету — «Теорія механізмів і машин» і «Деталі машин».

Кафедра «Теорія механізмів і машин» була створена у 1963 р. Першим завідувачем її був кандидат технічних наук, доцент О. О. Хлус, проректор із навчальної роботи.

У різні роки кафедру очолювали досвідчені керівники: доцент П. В. Сергеев, професор А. П. Павленко, доцент А. М. Ахтямов.

За роки існування кафедри було розроблено методичне забезпечення навчального процесу, відкриті

навчальні лабораторії, здійснювалася активна наукова й винахідницька діяльність.

У 80-х роках викладачі й співробітники кафедри неодноразово ставали переможцями всесоюзних конкурсів, лауреатами наукових розробок України.

Кафедра «Деталі машин» створена в 1962 р. Перший завідувач кафедри — кандидат технічних наук, доцент Д. Г. Станько. У різні роки кафедру очолювали: професори В. М. Севрюк, В. П. Шишов, доцент С. В. Шевченко. У 80-ті роки тут було створено потужну лабораторну базу, сучасні технічні засоби навчання, склалися наукові напрямки та школи з теоретико-експериментального дослідження та розробки нових видів передач зчепленням.

З 2001 р. кафедру «Машинознавство» очолює доктор технічних наук, професор, член експертної ради ВАК, наукової ради МОН України, оргкомітету міжнародних науково-технічних конференцій, наукового комітету MOTROL при Люблінському відділенні Польської академії наук, академік Підйомно-транспортної академії України, член-кореспондент Інженерної академії України П. Л. Носко.

Кафедра підготувала понад 40 тис. студентів, які опанували сучасні методи розрахунку й конструювання механізмів і деталей машин. Аспірантуру й докторантуру кафедри закінчили понад 35 кандидатів і 7 докторів технічних наук. Опубліковано понад 900 статей і 30 монографій, видано 49 навчальних посібників і 149 методичних вказівок, отримано 160 авторських свідоцтв СРСР і патентів України на винаходи. Були виконані госпдоговірні роботи обсягом понад 4,5 млн грн з економічним ефектом більш ніж 10 млн грн.

Нині на кафедрі «Машинознавство» працюють 4 доктори технічних наук, професори, 12 кандидатів наук, доцентів, 2 асистенти; функціонує 8 спеціалізованих аудиторій, комп'ютерний клас, 2 навчально-наукові лабораторії, музей інноваційних розробок, наукові школи з багатопараметричного синтезу передач зчепленням (професори В. П. Шишов, М. Л. Утатов), надійності й довговічності технологічних машин і механізмів (професори П. Л. Носко, В. О. Белодедов). На кафедрі працює науковий семінар із захисту кандидатських і докторських дисертацій на спеціалізованій раді «Машинознавство» — 05.02.02.

Кафедра підтримує і розвиває міжнародні зв'язки з навчальними й науковими центрами: Токійський державний університет (Токіо, Японія), Каліфорнійський університет (Мерсед, США), університет ім. А. Насера (Конакрі, Гвінея), Національний університет легкої промисловості (Бумердес, Алжир). Викладачі кафедри: доктор технічних наук, професор В. О. Белодедов, кандидати технічних наук, доценти В. Є. Брешев, В. В. Бурко, М. І. Величко, О. М. Кап-лун, О. П. Коропів, асистент В. М. Мальків, кандидат технічних наук, доцент О. А. Муховатий, професор П. Л. Носко, кандидати технічних наук, доценти С. Ю. Сапронова, В. В. Ставицький, П. М. Ткач,

М. Л. Утутов, П. В. Філь, асистент Л. М. Чокнадій, кандидат технічних наук, доцент С. В. Шевченко, доктор технічних наук, професор В. П. Шишов, кандидат технічних наук, доцент В. Ю. Шисман беруть участь у спільних міжнародних науково-практичних конференціях і симпозиумах (Україна, Чехія, Польща, США, Алжир, Японія).

Кафедра «Нарисна геометрія та графіка»

як самостійна структурна одиниця створена у серпні 1960 року. Першим її завідувачем був випускник Луганського вечірнього машинобудівного інституту Б. К. Калашников. З січня 1961 р. по серпень 1962 р. кафедрою керував М. С. Сталевський. А через рік завідувачем кафедри став В. А. Мельник. Із того часу почали готувати методичний матеріал у вигляді світлокопій для виконання графічних завдань з дисциплін.

У 1965 р. кафедру перевели в нове приміщення. Спеціалізовані аудиторії оформили інформаційним матеріалом, один кабінет обладнали комплектом просторових моделей із нарисної геометрії.

Упродовж 1969–1985 рр. кафедру очолював доцент, кандидат технічних наук М. Я. Бельчиков — випускник Харківського гірничого інституту, учасник Великої Вітчизняної війни і Параду Перемоги на Червоній площі в Москві. Під його керівництвом оновили методичне забезпечення кафедри, створили комплекти спеціалізованих деталей складальних одиниць і моделей для виконання індивідуальних завдань, придбали клас програмованого навчання і контролю АК-28М.

Робота кафедри активізувалася із приходом на неї кандидатів наук: В. І. Ковальова — головного конструктора проекту «Луганської філії Дондипровуглемаш» (1976 р.); В. П. Щербенка — завідувача сектора устаткування УкрНДІвуглезбагачення (1979 р.); Л. Р. Лехциера — завідувача сектора лабораторії автоматичного управління техпроцесами збагачення УкрНДІвуглезбагачення (1979 р.); Г. Я. Шаповалової — старшого наукового співробітника кафедри «Технологія машинобудування «ЛМСІ. У цей період були розроблені індивідуальні завдання із дисциплін з урахуванням спеціалізації і наближення до реального проектування; комплекти методичних карт, а також тести-карти контролю знань. Зусиллями студентського КБ розроблені автоматизовані стенди для навчання і контролю знань «Істок-1» — «Істок-3».

У 1985 р. посаду завідувача кафедри обійняв кандидат технічних наук, доцент В. І. Ковальов. Зміна концепції вищої освіти, комп'ютеризація технологічних процесів у виробництві потребувала розширення традиційних завдань кафедри графіки, а саме — навчання студентів геометричному моделюванню, здобуття навиків роботи на персональному комп'ютері з поширеними пакетами прикладних програм та виконання на їх основі необхідних графічних побудов. Для цього клас АК — 28М переобладнали в дисплейний — програмованого контролю знань із 7 персональними комп'ютерами.

Під керівництвом доцента Л. Р. Лехциера здійснювалися науково-дослідницькі роботи з удосконалення

математичного апарату, що дає змогу одержати просторові моделі стандартних зображень. Результати універсального методу, який дозволяє формувати структури даних для побудови та візуалізації складних просторових об'єктів, дали можливість успішно завершити комплексну роботу, виконану на замовлення Київського політехнічного інституту: «Розробка математичного та програмного забезпечення систем графічної індикації динамічних об'єктів». До найважливіших НР слід віднести: дослідження процесу газоочищення при знежирюванні стічних вод у каталітичному генераторі тепла і розробка конструкції промислової установки для розділу магнітних і немагнітних частин (керівник — доцент В. П. Щербенко); підвищення терміну служби деталей технологічними методами (керівник — доцент Г. Я. Шаповалова).

Для підвищення рівня освітньої професійної підготовки кафедра передбачає найбільш поширене введення у навчальний процес активних методів навчання, засобів машинної графіки, переорієнтацію робіт на процес, наближений до реального проектування.

Протягом 1999–2006 рр. кафедрою керував професор В. П. Ткаченко. У навчальний процес активно почали впроваджувати комп'ютерну графіку, на кафедрі було створено комп'ютерний клас.

З 2006 р. кафедру очолює професор І. В. Малков. На кафедрі розгорнено активну наукову діяльність: у 2008 р. вона посіла друге місце в університеті за обсягом господарських угод. Крім того, виконуються роботи за держбюджетною тематикою. З 2007 р. професор І. В. Малков входить до складу спеціалізованої вченої ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». У 2009 р. спільно з кафедрою «Металорізальні верстати та інструменти» створено науково-дослідну лабораторію «Композит», яка займається графічним, комп'ютерним та фізичним моделюванням конструкцій складної геометричної форми з композиційних матеріалів.

З 2007 р. на кафедрі викладають курс «Нарисна геометрія і графіка» англійською мовою для іноземних студентів (доцент Л. Р. Лехцір). Кафедра здійснює підготовку до відкриття спеціальності «Промисловий дизайн».

Щороку кафедра проводить олімпіади з нарисної геометрії, результати студентської науково-дослідницької роботи заслуховуються на студентських науково-технічних конференціях. Більшість студентських доповідей відзначена дипломами та почесними грамотами міжнародних та всеукраїнських конкурсів.

На кафедрі розроблено кілька навчальних посібників (зокрема з грифом МОН), понад 320 методичних вказівок та контрольних завдань. Навчальний процес на кафедрі ведуть 16 викладачів, із них — 1 професор, 8 кандидатів технічних наук, 1 кандидат педагогічних наук, 10 доцентів, 1 старший викладач та 4 асистенти.

Навчальний корпус № 4 факультету прикладної механіки і матеріалознавства

Кафедра активно співпрацює із зарубіжними вищими навчальними закладами та науковими організаціями з основних напрямків науково-дослідної і навчальної роботи, зокрема підготовка наукових кадрів, проведення спільних наукових досліджень із зарубіжними науковими і виробничими організаціями, участь викладачів і наукових співробітників кафедри в міжнародних наукових і науково-методичних конференціях, спільна публікація статей, монографій, тез доповідей.

У 2006 р. Російська академія наук видала Енциклопедію «Машинобудування» (у 40 томах), одним зі співавторів якої є професор І. В. Малков. У листопаді та грудні 2006 р. кандидат технічних наук В. О. Колесник перебував у Федеративній Республіці Німеччина в університеті Отто-фон-Гюріке (м. Магдебург), де ознайомився з новітніми комп'ютерними програмами та технологіями, що застосовуються у навчальному процесі.

У червні 2007 р. було укладено Угоду про співпрацю в науковій сфері з Тамбовським державним технічним університетом (Росія) та в жовтні 2007 р. співробітники кафедри брали участь у роботі VI Міжнародної теплофізичної школи «Теплофізика в енергозбереженні та управлінні якістю» (м. Тамбов, Росія).

У жовтні 2009 р. укладено Угоду з Російською інженерною академією (PIA) про співпрацю в науковій сфері.

Професор І. В. Малков є членом Міжнародного товариства прогресивних матеріалів і технологій (SAMPE). У рамках цієї організації та Національного інституту авіаційних технологій (м. Москва, Росія). З 2001 р. він бере участь у роботі Московської міжнародної конференції «Теорія та практика технології виробництва виробів з композиційних матеріалів і нових металевих сплавів», яка проводиться раз у два роки в Московському державному університеті ім. М. В. Ломоносова.

Кафедра «Обладнання електронної промисловості» створена 25 вересня 1962 р. відповідно до однойменної спеціальності. Її створенню сприяв бурхливий розвиток електронної промисловості у СРСР, зокрема її машинобудівної бази — електронного машинобудування, наймолодшої і наукомісткої гілки машинобудування.

Двома роками раніше відповідно до термінів, обумовлених Міністерством електронної промисловості, у Ворошиловграді завершили будівництво заводу електронного машинобудування, оснащеного сучасним обладнанням. Для підготовки інженерних кадрів цього підприємства і було відкрито при Ворошиловградському машинобудівному інституті кафедру напівпровідникового та електровакуумного машинобудування.

Її укомплектували випускниками Львівського, Одеського і Новочеркаського політехнічних інститутів.

Першим завідувачем кафедри став молодий і талановитий інженер заводу електронного машинобудування А. Г. Пеліпейченко.

Зусиллями колективу, за підтримки ректора та заводу лабораторії кафедри швидко оснащують необхідним сучасним обладнанням та приладами, розширюють навчальні та лабораторні площі. Молодий колектив кафедри підключається до навчально-дослідної роботи. Укладаються перші господарчі угоди з прецизійної ультразвукової обробки виробів із кераміки (асистент Т. В. Слободянюк), механічної обробки напівпровідникових монокристалів алмазним інструментом (О. М. Теслів), що стало на довгі роки основним напрямом навчальних досліджень кафедри.

У 1964 р. кафедру очолив Е. С. Риндін. У ці роки успішно освоюються численні бази практики на провідних підприємствах галузі в Москві, Києві, Нальчику, Херсоні, Мінську, Паневежесі та ін.

У 1965 р. відбувся перший випуск кафедри «Напівпровідникове та електровакуумне машинобудування», який став також першим випуском денного відділення Ворошиловградського машинобудівного інституту.

Наприкінці 60-х років кафедру поповнюють кращі її випускники: О. М. Теслів, Є. Ф. Корнеєв, С. С. Єрошин, М. П. Логунов, А. Н. Стрикогов, В. В. Бурко. Із приходом на кафедру молодих викладачів постало злободенне питання підвищення кваліфікації як викладацького складу, так і працівників навчально-дослідницького сектора.

Починаючи з 1966 р., кафедра систематично здійснює підготовку спеціалістів високої кваліфікації через аспірантури провідних вузів країни: до Київського інституту фізики направляють М. М. Пишного, до Львівського та Ленінградського політехнічних інститутів — Г. Г. Стратиневського, Є. Ф. Корнеєва, в Московський інститут електронної техніки — С. С. Єрошина, М. П. Логунова, О. І. Мальцева, а в Московський інститут електронного машинобудування — В. Н. Вислоух. Усі вони успішно закінчили аспірантури, захистивши дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук.

Із приходом на кафедру в 1971 р. кандидатів технічних наук А. Н. Кривошликова і Я. П. Цара активізувалася науково-дослідна робота, встановилися наукові зв'язки з підприємствами Харкова, Новосибірська й Мінська. Були отримані перші авторські свідоцтва, зросла кількість публікацій і доповідей на наукових конференціях.

У 1974 р. кафедру очолював її випускник, кандидат технічних наук Е. Ф. Корнеєв, а протягом 1975–1978 рр. — О. К. Колісниченко.

За цей час кафедра значно розширила свою матеріально-технічну базу, наповнилися обладнанням лабораторії вакуумної техніки, фізичних основ електронної техніки та радіоелектроніки, технології електронного машинобудування. Розширилася площа навчально-дослідного сектора.

Після повернення з московських аспірантур її випускників, молодих кандидатів технічних наук

С. С. Єрошина, І. Л. Глемба, М. П. Логунова та з приходом на кафедру кандидата технічних наук В. В. Стригалова активізувалася навчально-методична робота кафедри, значно розширилася також тематика науково-дослідних робіт, їх географія та ефективність.

Прилади та пристрої серії НЕМ для прецизійних подач і балансування верстатів різання напівпровідникових монокристалів на пластини, усунення радіального биття від різних кругів та їх натягнення і багато іншого було широко впроваджено на підприємствах електронної промисловості.

У 1977 р., очоливши кафедру, доктор технічних наук, професор, доктор технічних наук академік Міжнародної академії інформатизації Сергій Сергійович Єрошин енергійно взявся за розвиток усіх видів діяльності кафедри і насамперед за науково-дослідну роботу.

Протягом майже 15-ти років спільно з Московським НДІМВ і ПО «Елма», а також Луганським ПО «Донець» здійснювалися НДР та ОКР вартістю 300–500 тис. руб.

Спільним наказом Міністерства електронної промисловості СРСР та Мінвузу УРСР № 513-дсп/369 дсп від 23.08 і 30.09.1983 р. при кафедрі створюють галузеву навчально-дослідницьку лабораторію, навчальне керівництво якої покладено на С. С. Єрошина. Основним завданням ГНДЛ стало проведення НДР та ОКР галузевого масштабу у сфері механічної обробки твердих та крихких матеріалів алмазним інструментом. Роботи почали включатися до найважливіших всесоюзних, республіканських та планів АН УРСР. Вартість ГНДЛ робіт, які виконувала ГНДЛ, сягнула 1200 тис. руб.

У 1978 р. на кафедрі формують студентське конструкторсько-технологічне бюро (СКТБ), в якому найкращі студенти спеціальності під керівництвом доцентів С. С. Єрошина, І. Л. Глемба та наукових співробітників почали виконувати окремі госпдоговірні та держбюджетні НДР на 60–140 тис. руб. щорічно з економічним ефектом 2–4 руб. на один рубль витрат.

Цього ж року було відкрито аспірантуру, а у 1984 році — філіал кафедри на ВО «Донець».

У 1986 р. ГНДЛ, СКТБ, кафедра та її філіал утворили єдиний навчально-науково-виробничий комплекс (ННВК), завдяки якому вдалося долучити до навчального процесу багато провідних спеціалістів підприємства, різко зросли ступінь наблизеності до реалізації курсових та дипломних проектів, результативність студентських та кафедральних НДР.

Багаторічний досвід наукових досліджень, які проводив професор С. С. Єрошин, дозволили визначити новий науковий напрям кафедри — «Збільшення технічного рівня машин». Нині на кафедрі здійснюється розробка безконтактного приводу обертального руху для спеціального технологічного обладнання, що не має аналогів як в Україні, так і за кордоном. У його основі лежать наукові

напрацювання професора С. С. Єрошина. Новизна розробок підтверджена авторськими свідоцтвами. За цим напрямком кафедра веде переговори з НДР та МОН України щодо отримання державного замовлення на здійснення робіт.

У сформованій за ці роки науковій школі успішно проходять підготовку молоді магістри, аспіранти та працівники освіти.

Капіталом кафедри є численні патенти, авторські свідоцтва, яких на сьогоднішні налічуються відповідно (5, 130), монографії та публікації (4, 347), нагороди на всесоюзних та республіканських конференціях (18) та виставках (5), міжнародні наукові зв'язки з Францією, Індією, США, але все-таки головним своїм досягненням колектив кафедри вважає своїх випускників. Кафедра за 47 років забезпечила глибоку та, що особливо важливо в сучасних умовах, всебічну підготовку майже 2400 спеціалістів. Не дивно, що випускників кафедри можна зустріти не лише на підприємствах та НДІ електронної та споріднених із нею галузей промисловості, а і в багатьох державних установах, приватних підприємствах та банках. Серед її випускників — понад десять докторів та 50 кандидатів наук, директори та головні спеціалісти підприємств, провідні громадські та політичні діячі. Кафедра може пишатися такими випускниками, як директори Луганського заводу «Ремпобуттехніка» (Н. Парінов), Лисичанського нафтопереробляючого заводу (В. Лобач), Алчевського заводу «Кратон» (В. Дюжев), Антрацитівських заводів «Титан» (В. Огир), «Еталон» (В. Сугак) та «Кристал» (А. Бурлаченко), головні інженери Московського НДІ «Механіка» (В. Запорожський), Воронежського ГДІНМ (В. Мороз) і Вінницького заводу електронних приладів (В. Ласкорунський) та багато інших.

Випускники кафедри завжди високо цінувалися в університеті, тому багато кого було залишено для роботи на інших кафедрах та підрозділах, де вони досягли значних успіхів: професор, доктор технічних наук В. А. Рач, завідувач кафедри, професор, доктор технічних наук, доценти, кандидати технічних наук Б. П. Ігнат'єв, О. Є. Трет'як, А. П. Нестеренко, Е. В. Харченко, В. І. Фадєєв, О. С. Кроль, В. В. Бурко, Н. Н. Чурсін, Н. І. Величко, А. М. Каплун, І. С. Подройко та багато інших.

Ці досягнення свідчать про кращі традиції та значний творчий потенціал колективу кафедри і дозволяють сподіватися на подальшу успішну його працю на всіх напрямках.

Кафедра «Легка і харчова промисловість». Фахівці підприємств легкої і харчової промисловості неодноразово зверталися до ректора СХУ ім. В. Даля О. Л. Голубенка із проханнями про підготовку студентів за спеціальностями

«Обладнання легкої промисловості і побутового обслуговування», «Швейні виробы» й «Обладнання харчових і переробних виробництв».

Наказом ректора 27 серпня 2002 р. на базі кафедр «Технологія машинобудування» та «Металорізальні верстати і системи» механічного факультету було відкрито нову випускну кафедру легкої і харчової промисловості. Її завідувачем було призначено Інну Григорівну Дейнеку, кандидата технічних наук, доцента.

Отже, саме життя продиктувало вимоги створити кафедру легкої і харчової промисловості, що вже 7 років працює у тісному співробітництві наукової школи університету з колективами підприємств.

Склад кафедри має високий науковий потенціал: 5 професорів, докторів технічних наук, 10 доцентів, кандидатів технічних наук, 3 старші викладачі й один асистент.

Кафедра має у своєму розпорядженні спеціалізовану базу, що дозволяє здійснювати навчання із використанням сучасних педагогічних та інформаційних технологій. Це — лабораторії технології і конструювання швейних виробів, обладнання легкої промисловості, обладнання переробних виробництв, процесів та апаратів харчових виробництв, лабораторія САПРу одягу, науково-дослідна лабораторія матеріалознавства швейних виробів, науково-навчально-виробничий центр кафедри — дільниця швейних виробів у складі техноцентру університету.

На кафедрі легкої і харчової промисловості багато уваги приділяється розвитку партнерства з підприємствами, удосконаленню практичної підготовки студентів, що сприяє ефективному працевлаштуванню випускників і є невід'ємною складовою підвищення якості освіти.

Велику роль відіграють філії кафедри на підприємствах: АТЗТ «Луганський лікеро-горілчаний завод «Луга-Нова», ВАТ «Луганський пивзавод», ВАТ «Луганськмлин», ВАТ «Коровай», ВАТ «Луганськхолод», АТЗТ «Луганськм'ясопром», АТЗТ «Агротон»,

В лабораторії швейних виробів кафедри легкої і харчової промисловості

«ЗПТ «КАРЄ», ЗАТ «Луганська швейна фірма «Глорія-Джинс», ЗАТ «Фірма «Грація».

Із багатьма підприємствами кафедра працює на підставі угод, продовжує пошук нових потенційних роботодавців.

На кафедрі діє система організації робіт зі сприяння працевлаштуванню студентів. Починається вона з відстежування ринку праці й ведеться у двох напрямках. Перший — довгостроковий, розрахований на зацікавленість підприємств у спеціалістах найближчі десять років. У цьому випадку прораховується перспективність розвитку галузі й вік керівного складу. Другий напрямок — дослідження ринку праці та збір даних щодо потреби у спеціалістах на поточний рік. У цьому напрямі роботи ми маємо напрацювання, певний досвід та успішні результати.

Впроваджується системний підхід взаємодії «студент — роботодавець», що полягає у проведенні збиранні даних про потребу в спеціалістах, формується комплекс виробничих проблем, які могли б вирішити студенти, надається «наскрізний» характер проходження виробничих практик конкретним студентом, тобто на одному підприємстві, виконання курсових проєктів і науково-дослідних робіт тематики цього підприємства, індивідуальна, цільова спеціалізація для конкретного виробництва з подальшим виходом на реальні теми дипломних проєктів, захисти звітів з практики, курсових і дипломних робіт на підприємствах, участь фахівців у розробці навчальних програм, залучення їх до читання спецкурсів.

Паралельно з теоретичними знаннями на практиці студенти мають змогу оволодіти сучасними способами роботи на підприємствах та набути навички ухвалення самостійних рішень у реальних умовах практичної роботи, усвідомити необхідність систематичного оновлення знань і творчого їх використання.

Із метою узагальнення досягнутих результатів і постановки нових завдань було розроблено і

затверджено ректором університету Концепцію діяльності кафедри легкої і харчової промисловості СНУ ім. В. Даля щодо практичної підготовки і працевлаштування випускників.

Для ознайомлення студентів із процесом працевлаштування, широкого інформування про можливості професійного зростання, уміння складати документи, резюме, вести бесіду з роботодавцями, проведення самопрезентації і т. ін. на кафедрі створено «Студентський центр кар'єри». Саме студенти можуть чітко виокремити проблемні, на їхню думку, питання.

Кафедра налагодила і поглиблює тісні стосунки з органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, функціональними управліннями й відомствами щодо працевлаштування випускників.

Наш девіз: «Інновації в освіті — перспективні ідеї в науці і практиці — професіоналізм випускників».

Викладачі кафедри розробили 5 навчальних посібників із грифом МОН до основних курсів дисциплін, курсового та дипломного проєктування та 2 наукові монографії.

Наукова діяльність кафедри здійснюється із таких напрямків: «Удосконалення та розробка методологічних основ вивчення захисних властивостей спеціальних матеріалів та надійності виробів із них від впливу небезпечних та шкідливих факторів підприємств» (науковий керівник — професор А. А. Мичко), «Дослідження впливу високих і низьких температур способом обґрунтування вибору і конструювання термозахисних пакетів із метою поліпшення рівня охорони праці та її умов на підприємствах» (доцент І. Г. Дейнека), «Науково-технічні основи розробки малогабаритного мобільного, гнучкого агрегату для переробки харчових та кормових продуктів» (професор В. І. Шаповалов), «Дослідження моделей процесів у традиційному й інноваційному технологічному обладнанні як основи освітньої технологізації при передаванні знань технічних наук» (доцент О. В. Бранспіз).

Господарчі угоди кафедри: визначення універсальної послідовності розрахункового алгоритму для вибору компонентів систем охолодження з безпосереднім використанням навколишнього повітря — з ТОВ «Сучасні енергозберігаючі технології», Розробка спеціального одягу для пожежників — з НЦП «Індекс».

Лише за 2008 рік викладачі кафедри опублікували 71 наукову працю, зокрема 12 — зі студентами. Отримано 7 патентів на винаходи.

Професор В. І. Шаповалов та аспірант Я. І. Нежинський здобули перемогу на Всеукраїнському конкурсі «Винахід-2008» у номінації «Кращий винахід 2008 року в Луганській області» за патент № 34479 «Електросоковижималка».

Заступники декана (зліва О. П. Могильна, А. Г. Макухін) та співробітники деканату

Колектив кафедри легкої і харчової промисловості

А у 2009 р. професор В. І. Шаповалов на V Міжнародному салоні винаходів і нових технологій «Новий Час» у Севастополі отримав срібну медаль за розробку гнучкого малогабаритного пересувного агрегату для переробки харчових і кормових продуктів ІУФ-1М.

Щорічно, починаючи з 2005 р., з ініціативи кафедри проводяться міжнародні науково-практичні конференції «Сучасні проблеми розвитку легкої і харчової промисловості». За матеріалами конференцій видається Вісник СХУ ім. В. Даля.

Студенти кафедри з 2005 р. є постійними учасниками всеукраїнських олімпіад за професійним спрямуванням та наукових студентських конференцій, де здобувають призові місця.

Наприклад, студент О. Гриньов отримав диплом I ст. за кращу доповідь та активну участь у Всеукраїнській науковій конференції студентів (15.04.2009 рік) на базі Харківського державного університету харчування та торгівлі, студент С. Проїчев — диплом I ст. у I Міжнародній науково-практичній студентській конференції (22.10.2009 р.) на базі Донецького національного університету економіки та торгівлі ім. М. Туган-Барановського.

Інноваційна форма практичної підготовки студентів — створення на кафедрі клубів за інтересами.

Творчий центр кафедри «Студентський будинок моделей» є постійним учасником міжнародних конкурсів. Нещодавно студентки Г. Заєць та С. Святошенко здобули високі оцінки журі у фіналі Міжнародного фестивалю молодих дизайнерів одягу «Губернський стиль-2009», що відбувся у Воронежі (Росія). Учасниці СБМ за 5 років його існування вперше брали участь у цьому конкурсі, але у членів

журі — В'ячеслава Зайцева, Олександра Хилькевича й Миколи Сапелкіна — вже склалася висока думка про таланти молодих модельєрів університету.

Також на кафедрі діє науково-практичний гурток «Школа ресторанної справи», який є членом Асоціації кулінарів України (свідоцтво № 101 від 07.11.2008 р.). Учасник Школи Д. Мар'єнко двічі брав участь у міжнародних фестивалях кулінарного мистецтва України та займав призові місця.

Кафедра має широкі міжнародні зв'язки. Її студенти проходять стажування у Туреччині. Щорічно розробляються міжнародні комплексні дипломні проекти спільно зі студентами Південноросійського університету економіки і сервісу (м. Шахти, Росія), а також філії Московської державної технологічної академії у м. Ростові-на-Дону.

Декого зі студентів одразу після закінчення університету призначили на відповідальні посади. Наприклад, випускник 2006 р. С. О. Черенков обійняв посаду головного механіка корпорації АТЗТ «Луганськм'ясопром», випускник того ж року А. В. Васильков — заступника директора АТЗТ «Агротон», випускник 2008 р. І. І. Карась — головного механіка заводу продовольчих товарів «КАРЕ», випускник 2008 р. О. Г. Морозкін — директора швейної фабрики «Стиль-Мода» (м. Рубіжне).

Численні нагороди, грамоти й подяки є свідченням того, що кафедра легкової і харчової промисловості Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля правильно обрала інноваційний шлях у системі освіти. Завідувача ж кафедри нагороджено «Знаком пошани» Міністерства агропромислової політики України.